

บันทึกความทรงจำของคณะสำรวจ

มหาวิทยาลัยเคมบริดจ์ ที่บริเวณ

รัฐมลายูตอนเหนือ

ระหว่าง พ.ศ. ๒๔๔๒-๒๔๔๓

ต่อจากฉบับที่ ๑ ปีที่ ๕

W.W. SKEAT (M.A.) หัวหน้าคณะผู้สำรวจ

นายประกายลัตต์ สุขสวัสดิ์ แปล

๑ มิถุนายน ในคืนนี้เราไปงานพงของคนที่ด้วยลงด้วยโรคไข้ทรพิษ เป็นชาวกลันดันที่ได้เดินทางโดยทางเรือมาถึงพร้อมกับกรรบท้องเขาได้ในนานนัก โดยทำอาชีพรับจ้างถือเรือตามย่านนั้น เจาจันมากและเนื่องจากสืบติดลงพะราเป็นฝีดาย ผู้คนจึงต้องเอาเข้าไปฟังไก่จากหมู่บ้านเป็นไม้เดือนกับพงของคนที่ถูกฆ่าตาย ทั้งนี้ด้วยที่หัวหน้าหมู่บ้าน (Penghulu) เด่าให้ฟัง วิญญาณของผู้ที่เสียชีวิตลงในลักษณะนี้เป็นที่เกรงขาม ทำให้ไม่อาจอาพาสฟังไว้ในปีชาร์วนกับศพผู้อื่นได้ เพราะกลัวว่าศพของเขาก็จะไปรังควาญศพอื่น ๆ ศพของเขาก็จะถูกฝังไว้ใกล้ลักษณะตรงที่มีดันผู้คนสะพ้าง (varang)

Tree หรือที่ภาษาลามาญเล่นฝังทะเลาะวันตกเรียกว่า Sampang ขึ้นอยู่ใกล้ ๆ ชาวบ้านคนหนึ่งกล่าวว่า จะไม่มีใครกล้าเข้าไปใกล้เลยบนนั้น แม้พระกอลลันไม้ที่ (ต้นผุนสะพงมีเปลือกไม้เป็นที่รุ้งจักกันดี ว่ามีพิษซึ่งเมื่อจะหมดมาโดยไม่เข้าแล้วจะทำให้เกิดการอักเสบอย่างร้ายแรง)

พงของเขานั้นมีค่าน้ำใส่แคร์ไม่ได้มาหลังจากที่มีการเจี่ยนพง & กรังตามธรรมเนียม และมีคนการร่วมกระดานบังเดดให้ระหว่างทางที่หานมา พอนماจึงฟัง กันก็ห่อศพด้วยผ้าไส้ร่วงและหุ้มหับด้วยเสื่ออีก ๒ ผืน เสื่อผืนหนึ่งเป็นเสื่อธรรมด้า ส่วนอีกผืนหนึ่งเป็นเสื่อชั้นดีหน่อย โดยที่ไม่ได้นำไม้กระ-

ดามมา หัวหน้าหมู่บ้านจึงให้คนที่หานพง เอาแคร์ไม้ไฟปิดทับพง กันดินก่อนลงไปบนพง ซึ่งอีกันตามพิธีว่าเป็นเรื่องที่พิดมาก อย่างไรก็ตามก่อนหน้านั้นก็ได้มีการขาดหุ่นพง โดยมีการวัดความยาวของพง เพื่อบุดหลุมให้ได้ขนาด เมื่อได้เชือกมาห่วงซึ่งได้นำผ้าห่อศพมาถึง ก็มีการหานพงไปอาบน้ำที่ลักษณะตามประเพณี ได้อิหม่านเป็นผู้หินอาปลาหอกที่วางไว้บนพงเพื่อกันภูตผีร้าย และมอบให้คันที่หานเครื่องหนึ่ง หลังจากที่อาศาพะโลมน้ำเป็นครั้งแรกแล้ว ก็มีการอาบน้ำศพก้าครั้งตามประเพณี โดยโดยใช้มีดหามเป็นผู้ทำพิธี สองด้วยความละเอียดลึกซึ้น ทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกประทับใจในความ

เมื่อได้เชือกมาห่วงซึ่งได้นำผ้าห่อศพมาถึง ก็มีการหานพงไปอาบน้ำที่ลักษณะตามประเพณี ได้อิหม่านเป็นผู้หินอาปลาหอกที่วางไว้บนพงเพื่อกันภูตผีร้าย และมอบให้คันที่หานเครื่องหนึ่ง หลังจากที่อาศาพะโลมน้ำเป็นครั้งแรกแล้ว ก็มีการอาบน้ำศพก้าครั้งตามประเพณี โดยโดยใช้มีดหามเป็นผู้ทำพิธี สองด้วยความละเอียดลึกซึ้น ทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกประทับใจในความ

ส่วนสำรวมของชาชิ่งนัก เมื่อเสร็จ
จากพิธีอ่านน้ำศพแล้วก็มีการห่อ^๑
ศพด้วยผ้าขาวสามผืน พันรอบ ๆ
ร่างของผู้ตาย และนัดเป็น & ช่วง
และหยอดน้ำศพที่มัดแล้วลงในหมุน
ที่บุคคลิกส์ ๆ ที่ฝังศพ โดยอยู่
ทางขวา สำหรับสิ่งที่ใช้แทนไม้
กระดานที่ขาดไปนั้น ก็ได้วางไว้
ตามที่ ๆ กำหนด หลังจากนั้นก็มี
การกลบหมุนฝังศพเป็นอันเสร็จ
พิธี สำหรับเสื้อผ้าของผู้ตายก็ได้มี
การเผาทิ้ง ณ ที่บ้านของผู้ตายนั้น
(ในการอ่านน้ำศพ ซึ่งปกติแล้วจะ^๒
ทำกันที่บ้านของผู้ตาย ในตอนแรก
ศพจะถูกชะล้างขัดถู และถูกดูบ
น้ำถ้าจะบุฟสนุกน้ำหนาน้ำก่อน
จะถึงการอ่านน้ำก้าครั้ง ทำให้
พิธีนั้นสมบูรณ์)

๒ มิถุนายน วันนี้ที่หมู่บ้าน
แห่งหนึ่ง มีพิธีถางมลทิน ซึ่งเรียก
ในที่นี้ว่าพิธีไส้ผี (หรือสิ่งลวัรรัย)
ในพิธีนี้ผู้ชายจะยืนเป็นสองแตร^๓
ทางฝากรหนงของบึง ส่วนผู้หญิง^๔
และเด็กอินเป็นแตร เช่นกันที่ปลาย
บึง เนื่องหน้าพวกผู้ชายมีนิ่งอยู่
และถัดไปจากบึงนั้นเป็นโถมน้ำมด^๕
แปดโถง ซึ่งข้าพเจ้าได้รับทราบ
ว่าหมายถึงศาลเจ้าแปรแห่งของชาว
มุสลิมในหมู่บ้าน พ่อหมอนเล่าว่า
โถงแต่ละใบความมีเทียนปักที่ขอบ
โดยรอบ แต่โดยที่มีเทียนไม่พอ
บึกรอบทุกโถง จึงปักໄได้เฉพาะ
บางโถง โถงที่เหลือจึงไม่ปักเทียน
และด้วยเหตุผลเดียวกันนี้ก็มีเทียน
เพียง & เล่มแทนจำนวนทั้งหมด^๖
แปดเล่มที่ใช้ในพิธีถางมลทินให้ดัน^๗
ไม้ (tree-rite) สำหรับพิธีนี้จะมีการ
ปักเทียนที่ละเล่มบนกิ่งดัน Sapang-^๘
กิ่งดันในใหญ่ท่านอุฐรัมภ์แก่ก้า พ่อหมอน

จะสาดอ่อนวนพระเจ้าก่อนปัก^๙
เทียนแต่ละเล่ม เมื่อไก่ลະเสริช
พิธีนั้น มีการละหมาดเป็นภาษา
อาหรับ และสาด Tahlii

หลังจากนั้นก็มีงานเดี๋ยง
อาหาร อาหารที่ข้าพเจ้าได้รับซึ่ง
ก็เหมือนกันกับพากขาวบ้าน ประ-
กอบด้วยข้าวเหนียวสีเหลืองและ
ข้าวเหนียวปั้ง มีเนื้อไก่กานมัน
๑ ชามเล็ก ๆ สำหรับทานกับข้าว
ราคำข้าวหนึ่งประมาณชานะ ๑๐
เซนต์ สำหรับข้าวเหนียวประมาณ
๑๓ เซนต์ (และมักจะเก็บไว้ใช้ใน
โอกาสพิเศษ แม้ว่าบางครั้งก็มีกิน
เรือข้าวเหนียวปั้งตามฤดู ข้าว-
เหนียวปั้งนี้โปรดจงเสียบไม้ปั้ง^{๑๐}
บนเตา) นอกจากนั้นยังมีก้าลวย
๑ หรือด้วย ก้าลวยที่ขึ้นตามชายฝั่ง
ทะเลและวันออกนั้น สำหรับก้าลวยมีเม็ด
แข็งและขนาดเท่าเม็ดเชอร์รี่ แต่
สำหรับก้าลวยที่ใช้ในพิธีนี้ต้องเป็น^{๑๑}
ก้าลวยไม่มีเม็ด (เรียกว่า บะบี)

พ่อหมอนออกกับข้าพเจ้าว่า
เขาไม่มีลิขิรับประทานข้าวเหนียว
ที่ใช้ในพิธีร่วมกับคนอื่น ๆ เพราะ
ถ้าเขารับประทานແลัวพอกฎศิริซึ่ง
เขาทำพิธีไม่นั้น จะเข้าใจผิดว่า
เป็นการเชื้อเชิญให้เข้ามาร่วมรับ^{๑๒}
ประทานด้วย เพราะฉะนั้นเขาก็ง
ายกไปรับประทานที่หลังพร้อม
พวกผู้หญิง ใน การสาดอ่อนวน
นั้น เขายังอีก็จึงแม่พระ ธรรม และ
เทพเจ้าในศาลหั้มแปดกันบรรพบุรุษ
ของหมู่บ้าน โชคดีที่เพิ่งเป็นวันที่
สองของงานคล่องนี้ (งานวันแรก
นั้นได้จัดขึ้นที่สถานที่เดียวกันนี้)
และข้าพเจ้ามีโอกาสได้มาร่วมงาน
ในวันดังไป ซึ่งเป็นพิธีไส้ผีลังชั่ว
ร้ายจากพิชพันธุ์ และทำพิธีกันใน

นาทีฯ หลังจากนั้นก็มีการหัวน
กลาดในนา

๓ มิถุนายน หลังอาหาร
เที่ยง ข้าพเจ้าได้เดินตามถนนเดล
ไปปูพิธีขึ้นด่อไปของกราไล์ฟีที่
ในหมู่บ้าน ซึ่งก็ปรากฏว่าหมื่นคน
กับพิธีที่ทำกันเมื่อวันก่อนนั้นเอง

๔ มิถุนายน อาสาเดลและ
ข้าพเจ้าได้เดินไปที่วัดถ้ำ เพื่อวัด
บนดอยพระนอน (พระพุทธ
ไสยาสารี) ในถ้ำพระรูป เรายังจด
ขนาดต่าง ๆ ไว้ดังนี้ ความยาว
จากยอดพระศีริ (รวมยอดแหลม)
ไปจรดปลายพระบาท ๒๐ ฟุต
ความยาวตลอดพระพากษา (แขน)
ซ้าย พระศอกจนถึงนิ้วกลางของ
พระหัตถ์ ๔๒ ฟุต ๘ นิ้ว ความ
ยาวของพระพากษา (แขน) ขวา
ช่วงดังแด่ศอกถึงนิ้วกลางของ
พระหัตถ์ ๒๑ ฟุต ๔ นิ้ว ความยาว
ของพระหัตถ์ขวาถึงนิ้วกลางพระ-
หัตถ์ ๑๐ ฟุต ๑๐ นิ้ว ความยาว
ของนิ้วกลางของพระหัตถ์ขวา
๕ ฟุต ๕ นิ้ว ความยาวของพระบาท
๑๖ ฟุต ความกว้างของพระบาท
๓ ฟุต ความยาวของนิ้วพระบาท
(ซึ่งขาเท่ากันหมด) ๓ ฟุต ความ
ยาวของพระชzag ดังแด่ขาถึงส้น
พระบาท ๒๑ ฟุต ความยาวของ
พระไอยูร์ (วัดริมด้านใน) ๔ ฟุต
ความยาวของพระนาสิก ๔ ฟุต
ความกว้างตลอดพระนาสิก ๓
ฟุต ความยาวของพระเบตร ๒ ฟุต
๖ นิ้ว ความยาวของพระการณ
๓ ฟุต ๔ นิ้ว

แต่เดิมนั้นคงจะมีเสียงพญา
นาค ๔ เศียรเป็นอย่างน้อยเสีย
อยู่นึงองหลังพระพุทธรูปบนพระ
เราพบหลักฐานของกอพญานาค

ซึ่งศิรหักไปนั้น ๒ ฐานและนีตัวพญานาค ๒ ตัวพันหลังพระพุทธรูป แต่ว่าส่วนทางนันหักไป จึงเป็นการยากที่จะบอกจำนวนได้ พญานาคตัวที่อยู่ไกลัสระเตี๊ยะนี้ ๙ เศียรรวมกันเป็นแผงใหญ่ และยังมีอีกด้วย ๕ เศียร แต่ละเศียรมองคุกคายหัวใจระทึก アナนเดล กิตว่าคุกคายหัวใจการไฟฟ้า (Guana, Monitor Lizard) ที่รวมกันเป็นแผง เศียรพญานาค เศียรกลางซึ่งมีขนาดใหญ่ที่สุดนั้นมีแผงไฟฟ้าคุณเมืองเตี๊ยะเล็กช้าง ๆ เอ้าว ไกลัสร ฯ พระบาทของพระนอนนี้พระรูปพระพุทธ มารดา (ซึ่งที่นี่เรียกว่า NIKMOK) และที่พระศิรดูเหมือนนี้พระพุทธบิดา (NIKPOK) ทั้งนี้จากคำนอกเล่าของมัคคุเทศก์คนไทยว่า พระรูปพระพุทธมารดาตนนี้มีรูปลวงที่ฐาน เช่นเดียวกับพระพุทธไสยาสน์ ซึ่งล่ากันว่าไม่ทำขึ้นไว้พระ กิตว่าจะเอาโลหะเงินซึ่งอยู่ภายใน ออกมากจากพระรูปได้ ตามสุครเดลว์ เมื่อขอนมันน์กลับถึงบ้านเขาก็ตาย และเดือดที่ออกมากจากแผงของพระพุทธรูปและพระพุทธมารดา ทั้ง เรายังรับคำอุทานเดลได้สำราญอย่างล้ำ เอื้อดแล้วลงความเห็นว่าที่ม่องคุกคายเดือนหันเป็นราชนิดหนึ่ง

๕ มิถุนายน วันนี้อากาศจะดี มากถึงแต่เช้า และตอนรับประทานอาหารเช้าได้ให้ความเพลิดเพลินแก่พวกเรารวบด้วยการเด่าเรื่องเกี่ยวกับเรื่องสายฟ้าและเรื่องรุ่งจากล่าว่าสายฟ้า (ซึ่งหมายถึงลิ่มพินของแหลมมาดู) นั้นถ้าโดนลมหนู แม้แต่เพียงเล็กน้อย วิญญาณที่ต้องอยู่อยู่ภายในจะแยกออกจากไปทันที และในครั้งก้าวแรกอาจล้อไว้ก็จะล้วงจุดประสังค์ได้ ฯ ทำได้โดยปลดกษัย โดยประกอบด้วยฟ้าเวลาเดลจากฟ้าจะแพร่กระจายไปในพื้นโลก และอยู่ที่นั้น ๓ ปี จึงจะกลับเข้ามานบน

ซึ่งเป็นวิธีที่คนบ้านดูยวิชชีรังกัน เพราะถ้าใช้มือเข้าชื้อว่ามีอะไรเที่ยวไปเลย ผู้คนนอกกันว่าบริเวณที่สายรุ้งมาระดพ์นิโภกนั้นมีทองอยู่ และยังชื่อว่าวิญญาณของรุ่งนั้นจะดันน้ำจากลำธารบนยอดเขา

๑๐ มิถุนายน วันนี้อากาศจะดี มากถึงแต่เช้า และตอนรับประทานอาหารเช้าได้ให้ความเพลิดเพลินแก่พวกเรารวบด้วยการเด่าเรื่องเกี่ยวกับเรื่องสายฟ้าและเรื่องรุ่งจากล่าว่าสายฟ้า (ซึ่งหมายถึงลิ่มพินของแหลมมาดู) นั้นถ้าโดนลมหนูแม้แต่เพียงเล็กน้อย วิญญาณที่ต้องอยู่อยู่ภายในจะแยกออกจากไปทันที และในครั้งก้าวแรกอาจล้อไว้ก็จะล้วงจุดประสังค์ได้ ฯ ทำได้โดยปลดกษัย โดยประกอบด้วยฟ้าเวลาเดลจากฟ้าจะแพร่กระจายไปในพื้นโลก และอยู่ที่นั้น ๓ ปี จึงจะกลับเข้ามานบน

ผืนโลก และล้อของลับไปบนท้องฟ้าใหม่ เพื่อที่จะกลับลงมาเป็นฝ้าฟ้าสายฟ้าที่มีวิญญาณจะกลับมานบนหัวใจทั้งหมด แต่สายฟ้าที่โคนบนหัวใจจะฟังอยู่ที่เดินทางในพื้นโลกไม่ร่างลีกสักแก้ใน เดลสูไห์แล้วเพิ่มเดินว่า เวลาที่ฟ้าผ่าต้นมะพร้าวทำให้เกิดไฟไหม้นั้น จะต้องอนห้ามดับไฟที่ชี้ให้บ้านทั้งหมด และให้ดับไฟที่ต้นมะพร้าวซึ่งถือเป็นเชื้อไฟในบ้านด้วย ถ้าไม่เป็นเช่นนั้นพระอันนี้ (ชาตุไฟ) จะหมดความเจริญ และมีความร้อนมืออยู่ไปกว่าไฟที่เกิดจากฟ้าผ่านนั้น และผลที่จะตามมาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ คือความเสียหายได้เป็นปีวี (อันนั้นนี้มีเดลว่าหินสายฟ้าใช้ลอดไฟและแก้พิษเมื่ออาฆาฟันกับพินอีกเพิ่งและอาจเป็นที่ได้นั้นสมน้ำดื่มน)

ไปสู่ได้ท่องโภลงที่ไช้สวัต
อ่อนวอนไฟที่เกิดจากสายฟ้าให้
ข้าพเจ้าฟังซึ่งมีความໄพเราะ และ
เหมือนโภลงสำหรับธูปห้อมและ
เตียน ดังนี้

ขอสันติสุขชนมีแด่ท่าน
ข้าพระหนักถึงกันมิคงอย่างท่านดี
ท่านมาจากหมาดเหงื่อของ
ท่านนบินไม้สันหมัด

โปรดอย่าให้เกิดโรคภัยแก่เรา
โปรดอย่าให้เกิดความใน
และความปวดหัว

โปรดอย่าให้เกิดความไข้
รุนแรง

อย่าให้ฟื้นของรากระหนกัน
เพระ ให้อับสัน

ขอให้มีความใหม่ยอยเพื่องฟู
ความเสื่นชุ่นค่า

เหมือนผ้าแพร้าวของยูนำให้ก
ชั้งปักชักรักษาสกุณพัฟ
สารรค

ถึงแม้ว่าต้นไม้ของราฐก
ตอนราก ขออย่าให้มันพิบานด้วย

ถึงแม้ว่าราฐกุกต์ ขออย่าให้
พันธุ์เป็นอันตราย

โดยพระพรของพระผู้เป็นเจ้า
และศาสตร์ไม้สันเหม็ด

บังมีด้านบนของล่ายุเล่าไว้
ด้วยว่า ครั้งหนึ่งพากามโน้มน้ำหมัด
บินพิงต้นไม้ในท่ามกลางแสงเดด
อันแพดคล้า และหมาดเหงื่อของ
ท่านได้กล้ายเป็นธูปห้อม

พระอาทิตย์นั้นถือว่าเป็น
เหมือนม้า ซึ่งมานิบทวนแห่งข้าม
สารรคจากฟากตะวันออก นางครั้ง
กีดูกบดบังด้วยเทพบดชาซึ่งนำม้า
กลับไป พระจันทร์นั้นถือว่าเป็น
เทพบดห่วงความกรุณาอุ่นข้ามท้องฟ้า
เทพบองกีดบังครั้งกีดอุ่นพระจันทร์

ให้เห็นมาก นางครั้งกีดเห็นน้ำอัย
ขันอัญกับศีนข้างขันหรือข้างรวม
ส่วนดาวนั้นเป็นเลือกที่ประดับ
ชุดทรงขององค์อัลลาร์ นางคน
กีดเอว่า ชั้งมีอัญถุงฟ้าตรงศีรษะ
จะนองดูเหมือนหัวน้ำซึ่งก้มลงน้ำ
ดื่มน้ำ ครั้งหนึ่งรุ่งเหมือนหัวน้ำนี้
ได้เข้าไปในบ้านของชาชราที่
หมู่บ้านเบ็คไกดานารูในรวมน้ำ
และดื่มน้ำในอ่องขาจนหมัด แต่
ทั้งนี้ถือว่าทำให้คนไข้

๑๑ มิถุนายน ตอนเย็นของทัน
และข้าพเจ้าไปที่บ้านลากิห์ ซึ่งเป็น
พสดีเรือนจำ เพื่อการเข้าทรง
โดยมีเชนมองเป็นคนทรง และเจ้าสู
เป็นคนช่วยติดกองให้ เมื่อพิชิต
เทียนและเงินเสริจสิ้นลงแล้ว กีด
เกิดการเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อ
ของคนทรงซึ่งบิดไปมาที่ละส่วน
อย่างรุนแรง ให้เกิดการบักขึ้น
ขักลง และรีระงก์โภลงไปร้อนๆ
จากขาไปช้ำอย่างรวดเร็ว สิ่งที่
เกิดขึ้นนี้นางครั้งกีดเสียงร้องพสม
เป็นลักษณะพิลึกพิลั่นยังนัก สักครู่
คนทรงจึงสงบลง และตอบคำตาม
หลาบๆ คำตามที่พากามปีนอยู่ให้
เขาริมด้านด้วยการสาวด้ออนวอน
ถูกผีและเทพที่ศาลเจ้าในห้องด้าน
ตามธรรมเนียม และจุดธูปเทียน
บูชาเทพบเจ้ามุสลิมในห้องด้าน เขานั่งบนเสื่อเรียกว่าไฟต์ วิญญาณ
ที่มาเข้าร่างของบุปผาเป็นวิญญาณของ
คนๆ เดียว และเมื่อเสริจพิชิตถูก
เชิญให้กลับไป

๑๒ มิถุนายน บ่ายวันนี้เรา
ได้ไปคุนหมากซึ่งโภลงเป็นผู้
แสดง เขางานเสือกคุณด้วยสาขที่สุด
มีผ้าโพกหัวนุ่งโซร่อง และเริ่มด้น
กลางถนน ซึ่งมีเสืออยู่ผืนเดียว

มีครกใหญ่ลักษณะประหลาดนำ-
หน้ากราว ๖๐ ปอนด์ และมีมีดพิริ
หลาบอัน ถูปและชานข่าวซึ่งเราได้
หยอดเงินลงไป & ตลอดวัน และ
& เด็นกีรี เป็นการบริจาคสำหรับ
การแสดงงานของกีด แนะนำ
กอุกบันด้วบ รอบๆ กองของท่า
มีไหมสีขาวໃห้ใหญ่ถือล้องไว้ เทนาโค
เสือผ้าชุดหนึ่งไปทุนกควันไฟแล้ว
นำมาสวมแล้วท่องบทสาดอ่อน
วอนวิญญาณโดยชุดเทียนไปด้วย
หลังจากนั้นเขาก็ยกกราไปที่ด้าน
ทุเรียนใหญ่ในบริเวณนั้น ซึ่งอยู่
ห่างไปราว ๒๐ หลา แล้วเขาก็ทำ
ความเคารพวิญญาณสามาถเจ้าของ
ท้องถิ่นที่นั้น เข้าจุดเทียน ๑๐ เส้น
ซึ่งเรามองให้เป็นเกร็งบูชาเปร
ไว้ที่ด้านทุเรียน แล้วอาผ้าเหลือง
โภกศรีษะให้ปลาผ้าห่อลงใน
กรา ด่องกันน้ำแข็งกีดสาวอ่อนวอน
วิญญาณ ซึ่งช่วยให้เขานำรอด
คานกรากที่แสนหนักนั้นไปได้เป็น
ระยะถึง ๒๐ หลา หลังจากนั้นเขาก็
กินอนงาของลงบนพื้น เอากรอกซึ่ง
ใส่ข้าวไว้เติมวงบันโอบ และให้
ผู้ช่าง & คนอาไม้ดีพิริคด้าหัว
ในครกนั้นพร้อมๆ กัน ในตอน
บ่ายเข้าแสดงพิธีที่เขาริบว่าการ
เด่นรำผีสุ่มปลา สุ่มเป็นที่ดักปลา
ลักษณะขาว สามเสื้อของผู้หญิง
แล้วอาไว้ม้าหันชน และมะพร้าว
นาทำหัว มีคน ๒ คน ถือสุ่มน้ำไว้
และทำให้สุ่มเด่นรำในขณะที่โภ
หมุนไปตามอันจังของวิญญาณ
ที่เข้ามาสิง

หลังจากนั้นอาบันเดล จอกัน
และข้าพเจ้าก็ไปดูเช่นอนรักษา
โภกกรายของเขาตามคำเชิญ ซึ่ง
อ่านด่อหน้า ๕๐